

32001F0413

L 149/1

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

2.6.2001.

PADOMES PAMATLĒMUMS
(2001. gada 28. maijs)
par krāpšanas un viltošanas apkarošanu attiecībā uz bezskaidras naudas maksāšanas līdzekļiem

(2001/413/TI)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību, un īpaši tā 34. panta 2. punkta b) apakšpunktu,

ņemot vērā Komisijas iniciatīvu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Bezskaidras naudas maksāšanas līdzekļu krāpšana un viltošana bieži ir starptautiska mēroga.
- (2) Dažādu starptautisku organizāciju (piemēram, Eiropas Padomes, Astoņu valstu grupas, ESAO, Interpola un ANO) veiktais darbs ir nozīmīgs, taču tas jāpapildina ar Eiropas Savienības rīcību.
- (3) Padome uzskata, ka sakarā ar atsevišķu krāpšanas veidu, kas attiecas uz bezskaidras naudas maksāšanas līdzekļiem, smagumu un attīstību nepieciešami visaptveroši risinājumi. Rīcības plāna organizētās noziedzības apkarošanai ⁽³⁾, kas apstiprināts Eiropas Padomes Amsterdamas sanāksmē 1997. gada 16. un 17. jūnijā, ieteikumā Nr. 18, kā arī Padomes un Komisijas Rīcības plāna, kā izpildīt Amsterdamas līguma noteikumus par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu ⁽⁴⁾, kas apstiprināts Eiropas Padomes Vīnes sanāksmē 1998. gada 11. un 12. decembrī, 46. punktā ir prasība darboties šajā jomā.
- (4) Dalībvalstis, ņemot vērā turpmāk minēto nodarījumu starptautisko dimensiju, nevar apmierinoši īstenot šī pamatlēmuma mērķus, proti, nodrošināt, ka krāpšanu un viltošanu attiecībā uz visu veidu bezskaidras naudas maksāšanas līdzekļiem atzīst par noziedzīgu nodarījumu un tai piemēro iedarbīgu, samērīgu un preventīvu sodu visās dalībvalstīs, un tādēļ šie mērķi labāk sasniedzami Eiropas Savienības līmenī, Eiropas Savienība var noteikt

pasākumus saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšana līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šis pamatlēmums paredz tikai nepieciešamo minēto mērķu sasniegšanai.

- (5) Šim pamatlēmumam kopā ar citiem Padomes jau pieņemtiem dokumentiem, tādiem kā Vienotā rīcība 98/428/TI par Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla izveidi ⁽⁵⁾, Vienotā rīcība 98/733/TI par dalības kriminālās organizācijās uzskatīšanu Eiropas Savienības dalībvalstīs par noziedzīgu nodarījumu ⁽⁶⁾, Vienotā rīcība 98/699/TI par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un nozieguma rīku un nelikumīgi iegūtu līdzekļu identifikāciju, meklēšanu, iesaldēšanu, arestu un konfiskāciju ⁽⁷⁾, kā arī 1999. gada 29. aprīļa Lēmums par Eiropas pilnvaru attiecināšanu arī uz naudas un maksāšanas līdzekļu viltošanu ⁽⁸⁾, jāatbalsta bezskaidras naudas maksāšanas līdzekļu krāpšanas un viltošanas apkarošana.
- (6) Komisija 1998. gada 1. jūlijā iesniedza Padomei paziņojumu "Bezskaidras naudas maksāšanas līdzekļu krāpšanas un viltošanas apkarošanas pamatnostādnes", kurā atbalsta Savienības politiku attiecībā gan uz problēmas preventīvajiem, gan represīvajiem aspektiem.
- (7) Paziņojumā ir iekļauts tādas vienotas rīcības projekts, kas ir minētās visaptverošās pieejas viens elements un ir uzskatāms par šā pamatlēmuma aizsākumu.
- (8) Dažādo darbības veidu, kas atzīstami par noziedzīgiem attiecībā uz bezskaidras naudas maksāšanas līdzekļu krāpšanu un viltošanu, aprakstā jāiekļauj visu to darbību kopums, kas rada organizētās noziedzības draudus šajā jomā.
- (9) Šie darbības veidi jā kvalificē kā noziedzīgi nodarījumi visās dalībvalstīs, un attiecībā uz fiziskām un juridiskām personām, kas izdarījušas šādus nodarījumus vai ir atbildīgas par tiem, jāparedz iedarbīgs, samērīgs un preventīvs sods.

⁽¹⁾ OV C 376 E, 28.12.1999., 20. lpp.

⁽²⁾ OV C 121, 24.4.2001., 105. lpp.

⁽³⁾ OV C 251, 15.8.1997., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 19, 23.1.1999., 1. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 191, 7.7.1998., 4. lpp.

⁽⁶⁾ OV L 351, 29.12.1998., 1. lpp.

⁽⁷⁾ OV L 333, 9.12.1998., 1. lpp.

⁽⁸⁾ OV C 149, 28.5.1999., 16. lpp.

- (10) Piešķirot krimināltiesisku aizsardzību, galvenokārt, tiem maksāšanas līdzekļiem, kas ir nodrošināti ar speciālu aizsardzību pret imitāciju vai ļaunprātīgu izmantošanu, nodoms ir veicināt uzņēmēju darbību, lai viņi nodrošinātu minēto aizsardzību pašu emitētiem maksāšanas līdzekļiem un tādējādi pievienotu attiecīgajam maksāšanas līdzeklim profilakses elementu.
- (11) Dalībvalstīm jānodrošina visplašākā savstarpējā palīdzība, un tām savstarpēji jāapspriežas gadījumos, kad viens un tas pats nodarījums ir divu vai vairāku dalībvalstu jurisdikcijā,

IR PIENĒMUSI ŠO PAMATLĒMUMU.

1. pants

Definīcijas

Šajā pamatlēmumā:

- a) "maksāšanas līdzeklis" ir materiāls līdzeklis, kas nav likumīgs maksāšanas līdzeklis (banknotes un monētas) un kas savu īpatnību dēļ viens pats vai kopā ar citu (maksāšanas) līdzekli ļauj tā turētājam vai lietotājam pārskaitīt naudu vai monetāru vērtību, kā, piemēram, kredītkartes, eiročeku kartes, citas finanšu iestāžu izdotas kartes, ceļojuma čeki, eiročeki, citi čeki un vekselji, un kas ir aizsargāts pret imitāciju vai negodīgu izmantošanu, piemēram, ar noformējumu, kodu vai parakstu;
- b) "juridiska persona" ir subjekts, kam šāds statuss ir saskaņā ar valstī spēkā esošajiem tiesību aktiem, izņemot valstis vai valsts iestādes, kas īsteno valsts varu, un sabiedriskas starptautiskas organizācijas.

2. pants

Noziedzīgi nodarījumi saistībā ar maksāšanas līdzekļiem

Ikviens dalībvalsts veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka turpmāk norādītās darbības ir noziedzīgi nodarījumi, ja tās izdarītas ar nodomu, vismaz attiecībā uz kredītkartēm, eiročeku kartēm, citām finanšu iestāžu izdotām kartēm, ceļojuma čekiem, eiročekiem, citiem čekiem un vekseljiem:

- a) maksāšanas līdzekļa zādzība vai citāda nelikumīga atsavināšana;
- b) maksāšanas līdzekļa viltošana vai falsifikācija minētā līdzekļa negodīgi izmantošanai;
- c) nozagta vai citādi nelikumīgi atsavināta vai viltota maksāšanas līdzekļa pieņemšana, iegūšana, pārvadāšana, pārdošana vai nodošana citai personai vai valdījums minētā līdzekļa negodīgi izmantošanai;
- d) nozagta vai citādi nelikumīgi atsavināta vai viltota maksāšanas līdzekļa negodīga izmantošana.

3. pants

Nodarījumi saistībā ar datoriem

Ikviens dalībvalsts veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka turpmāk norādītās darbības ir noziedzīgi nodarījumi, ja tās izdarītas ar nodomu:

naudas vai monetāras vērtības pārskaitīšana vai nodošana pārskaitīšanai un tādējādi izraisīts nelikumīgs mantiskais zaudējums citai personai ar nodomu iegūt nelikumīgu saimniecisku labumu personai, kura izdara nodarījumu, vai par labu trešai personai šādā veidā:

- bez attiecīgām tiesībām ievadot, grozot, dzēšot vai anulējot elektroniskos datus, jo īpaši identifikācijas datus, vai
- bez attiecīgām tiesībām iejaucoties datorprogrammas vai sistēmas darbībā.

4. pants

Nodarījumi saistībā ar īpaši pielāgotām ierīcēm

Ikviens dalībvalsts veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka turpmāk norādītās darbības atzīstamas par noziedzīgu nodarījumu, ja tās izdarītas ar nodomu:

nelikumīga izgatavošana, saņemšana, iegūšana, pārdošana, nodošana citai personai vai valdījums attiecībā uz:

- instrumentiem, izstrādājumiem, datorprogrammām un jebkādiem citiem līdzekļiem, kas īpaši pielāgoti 2. panta b) apakšpunktā aprakstīto nodarījumu izdarīšanai,
- datorprogrammām, kas radītas ar nolūku izdarīt kādu no 3. pantā aprakstītajiem nodarījumiem.

5. pants

Līdzdalība, kūdīšana un mēģinājums

Ikviens dalībvalsts veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka līdzdalība 2., 3. un 4. pantā minētajās darbībās un kūdīšana uz tām, kā arī mēģinājums veikt 2. panta a), b) un d) apakšpunktā un 3. pantā minētās darbības ir sodāms.

6. pants

Sodi

Ikviens dalībvalsts veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka par 2. līdz 5. pantā minēto darbību izdarīšanu piemērojami iedarbīgi, samērīgi un preventīvi kriminālsodi, to skaitā, vismaz smagākajos gadījumos, brīvības atņemšana, kas var būt izdošanas iemesls.

7. pants

Juridisku personu atbildība

1. Ikviens dalībvalsts veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka juridisku personu var saukt pie atbildības par 2. panta b), c) un d) apakšpunktā un 3. un 4. pantā minētajām darbībām, kuras par labu minētajai personai, darbojoties individuāli vai kā juridiskās personas institūcijas locekle, izdarījusi kāda persona, kas ieņem vadošu amatu juridiskās personas struktūrā, pamatojoties uz:

- pilnvarām pārstāvēt juridisko personu vai
- pilnvarām pieņemt lēmumus juridiskās personas vārdā, vai
- pilnvarām iekšēji kontrolēt juridisko personu,

kā arī par iesaistīšanos šāda nodarījuma izdarīšanā kā līdzvainīgai vai uzkūditājai.

2. Papildus 1. punktā paredzētajiem pasākumiem ikviens dalībvalsts veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka juridisku personu var saukt pie atbildības gadījumā, ja 1. punktā minētās personas neveiktas uzraudzības vai kontroles dēļ ir bijis iespējams, ka 2. panta b), c) un d) apakšpunktā un 3. un 4. pantā norādītās darbības par labu minētajai juridiskajai personai ir veikusi persona, kas ir tās pakļautībā.

3. Juridiskās personas atbildība saskaņā ar 1. un 2. punktu neizslēdz kriminālvajāšanas uzsākšanu pret fiziskām personām, kuras ir izdarītājas, uzkūditājas vai līdzvainīgas darbībās, kas minētas 2. panta b), c) un d) apakšpunktā un 3. un 4. pantā.

8. pants

Juridiskām personām piemērojamie sodi

1. Ikviens dalībvalsts veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka juridiskai personai, kuru sauc pie atbildības saskaņā ar 7. panta 1. punktu, ir piemērojamas iedarbīgas, samērīgas un preventīvas sankcijas, kas ietver naudas sodu kā kriminālsodu vai cita veida sodu un var ietvert citādus sodus, piemēram:

- a) izslēgšana no tiesībām saņemt valsts pabalstu vai atbalstu;
- b) īslaicīgs vai pastāvīgs saimnieciskās darbības veikšanas aizliegums;
- c) nodošana tiesas uzraudzībai;
- d) pavēle par darbības izbeigšanu ar tiesas lēmumu.

2. Ikviens dalībvalsts veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka juridiskai personai, kuru sauc pie atbildības saskaņā ar 7. panta 2. punktu, ir piemērojamas iedarbīgas, samērīgas un preventīvas sankcijas vai līdzekļi.

9. pants

Jurisdikcija

1. Ikviens dalībvalsts veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai noteiktu tās jurisdikciju attiecībā uz nodarījumiem, kas minēti 2., 3., 4. un 5. pantā, ja attiecīgo nodarījumu izdara:

- a) pilnīgi vai daļēji tās teritorijā, vai
- b) kāds no tās pilsoņiem, ja saskaņā ar minētās dalībvalsts tiesību aktiem var pieprasīt, lai attiecīgās darbības būtu sodāmas arī tajā valstī, kurā tās izdarītas, vai
- c) par labu juridiskai personai, kuras galvenais birojs atrodas minētās dalībvalsts teritorijā.

2. Saskaņā ar 10. panta noteikumiem ikviens dalībvalsts var nolemt, ka tā nepiemēros vai tikai īpašos gadījumos vai apstākļos piemēros noteikumus par jurisdikciju, kas paredzēti:

- 1. punkta b) apakšpunktā,
- 1. punkta c) apakšpunktā.

3. Dalībvalstis attiecīgi informē Padomes ģenerālsēkretariātu, ja tās nolemj piemērot 2. punktu, vajadzības gadījumā norādot īpašos gadījumus vai apstākļus, kuros lēmumu piemēro.

10. pants

Izdošana un kriminālvajāšana

1. a) Ikviens dalībvalsts, kura saskaņā ar saviem tiesību aktiem neizdod savus pilsoņus, veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai noteiktu tās jurisdikciju attiecībā uz nodarījumiem, kas paredzēti 2., 3., 4. un 5. pantā, ja šos nodarījumus izdarījuši tās pilsoņi ārpus minētās valsts teritorijas;

b) ikviens dalībvalsts, kuras kādam pilsonim citā dalībvalstī inkriminē nodarījuma izdarīšanu, kas ietver 2., 3., 4. vai 5. pantā aprakstītās darbības, un kura neizdod attiecīgo personu šai citai dalībvalstij, pamatojoties vienīgi uz personas pilsonību, lietu iesniedz izskatīšanai savās kompetentajās iestādēs, lai vajadzības gadījumā uzsāktu kriminālvajāšanu. Lai varētu uzsākt kriminālvajāšanu, lietas dokumentus, informāciju un lietiskos pierādījumus, kas attiecas uz šo nodarījumu, nodod saskaņā ar 1957. gada 13. decembra Eiropas konvencijas par izdošanu 6. panta 2. punktā izklāstīto procedūru. Dalībvalstij, kas to pieprasa, dara zināmu par kriminālvajāšanas uzsākšanu un tās iznākumu.

2. Šajā pantā dalībvalsts pilsoņa jēdzienu interpretē saskaņā ar jebkuru paziņojumu, ko attiecīgā valsts iesniegusi saskaņā ar 6. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktu Eiropas Konvencijā par izdošanu.

11. pants

Dalībvalstu sadarbība

1. Saskaņā ar spēkā esošajām konvencijām, daudzpusējiem vai divpusējiem nolīgumiem vai norunām dalībvalstis sniedz viena otrai visplašāko savstarpējo palīdzību attiecībā uz tiesas procesiem, kas saistīti ar šajā pamatlēmumā paredzētajiem nodarījumiem.

2. Ja šajā pamatlēmumā paredzētie nodarījumi ir vairāku dalībvalstu jurisdikcijā, tās savstarpēji apspriežas, lai koordinētu darbību efektīvai kriminālvajāšanai.

12. pants

Informācijas apmaiņa

1. Dalībvalstis informācijas apmaiņai un citādi saziņai šī pamatlēmuma piemērošanas vajadzībām izraugās operatīvos kontaktpunktus, vai arī tās var izmantot esošās operatīvās struktūras.

2. Ikviens dalībvalsts informē Padomes ģenerālsēkretariātu un Komisiju par tās struktūrvienību vai struktūrvienībām, kas saskaņā ar 1. punktu darbojas kā kontaktpunkti. Ģenerālsēkretariāts paziņo par šiem kontaktpunktiem pārējām dalībvalstīm.

13. pants

Teritoriālā piemērošana

Šo pamatlēmumu piemēro Gibraltāram.

14. pants

Īstenošana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā pasākumi, kas vajadzīgi, lai izpildītu šī pamatlēmuma prasības līdz 2003. gada 2. jūnijam.

2. Līdz 2003. gada 2. jūnijam dalībvalstis nosūta Padomes ģenerālsēkretariātam un Komisijai noteikumus, ar kuriem to tiesību aktos transponē saistības, kuras tām uzliek šis pamatlēmums. Padome, pamatojoties uz ziņojumu, kas sagatavots uz šīs informācijas un Komisijas rakstveida ziņojuma pamata, līdz 2003. gada 2. septembrim novērtē, ciktāl dalībvalstis ir veikušas pasākumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šī pamatlēmuma noteikumus.

15. pants

Stāšanās spēkā

Šis pamatlēmums stājas spēkā dienā, kad to publicē Eiropas Kopienų Oficiālajā Vēstnesī.

Briselē, 2001. gada 28. maijā

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

T. BODSTRÖM